

Авт.-сост. Н.В. Белов – Минск: Харвест, 2007. – 256 с.; 6. *Козубцов І.М.* Нетрадиційна основа прогнозування прихованих захворювань людини на основі хіромантії. Журнал. Известия науки - <http://www.inauka.ru/blogs/article88645.html>

Олена Калініна
Національного Технічного Університету України "КПІ", Київ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Проблема специфіки виховання гуманної особистості вимагає від української педагогічної науки усвідомлення потреби саме в гуманістичній моралі, яка об'єктивно притаманна правовому громадянському суспільству та піднімається на більш високий рівень ціннісно світоглядній орієнтації.

Розглядаючи проблему суб'єкта моралі, гуманістична етика виходить з того, що мораль – це завжди стосунки суб'єктів, причому рівноправних. Тому у сфері моралі людина не може не бути суб'єктом. Гуманістична етика розглядає людину в її тілесно-духовній цілісності, визнаючи, що “мета людини – бути собою, а умови досягнення такої мети – бути Людиною для себе” (Е.Фромм). Основи доброчесності закладені в самому характері зрілої і цілісної особистості, а зло полягає в байдужості до свого “Я”. Гуманістична етика визнає цінністю не норми, принципи та ідеали, а саму людину, її життя й унікальність. Тому не самозречення і себелюбство, – а любов до себе, не хтування індивідуальним, а утвердження свого істинно людського “Я” – ось вищі цінності гуманістичної етики.

Гуманістичні цінності проявляються в реалізації сутнісних сил людини, моральному вдосконаленні, особистісному розвитку. Тому, моральні цінності розглядаються через призму таких аспектів: аксіологічного – звернення особистості до вищих духовних цінностей. До них відносяться такі моральні феномени, як Добро, Свобода, Обов'язок, Честь, Совість, Гідність, Щастя, Любов. Вони співвідносяться не з нормою, а з уявленням про гуманістичний ідеал, як сходження людини до себе кращої;

гносеологічного – залучення особистості до процесу пізнання гуманістичних цінностей, транскультурних принципів співжиття, співробітництва, лояльності і терпимості до інших. Засвоєння етичних правил у сфері спілкування і поведінки, застосування їх у повсякденному житті; когнітивного – пізнання особистістю через призму гуманістичних цінностей національної і загальнолюдської культур, самої себе, як суб'єкта діяльності і відносин, усвідомлення своїх можливостей; суб'єктно-особистісного – виявлення суті гуманістичного світогляду, усвідомлення своєї причетності до світу в усіх його проявах, становлення особистості як суб'єкта соціальних відносин.

Ефективність гуманістичного виховання значною мірою залежить від спрямованості виховного процесу, форм та методів його організації.

Провідним методом виховання гуманістичних цінностей студентів є метод творчого етичного діалогу (полілогу), коли викладач і студент (студенти) спільно шукають і знаходять відповіді на питання, що дає можливість послідовної самореалізації особистісних сил. Побудова діалогічної взаємодії викладача зі студентами ґрунтується на сюжетній, проблемній основі, яка охоплює сукупність психолого-педагогічних прийомів і способів стимулювання студентів до думки, дії, рішення, вчинку, забезпечуючи тим самим прояв суб'єктної сутності особистості.

Стратегічними умовами проектування процесу виховання гуманістичних цінностей виступають:

- відповідність виховної практики концептуальним засадам особистісно орієнтованої гуманістичної моделі етичного виховання;
- стимулювання ініціативи всіх суб'єктів виховного процесу;
- створення необхідних умов для різнобічної життєдіяльності, життєтворчості молодшої людини;
- забезпечення успішності особистості в освоєнні гуманістичних цінностей, її самоствердження, захищеності і підтримки;
- створення ситуацій різноманітних позитивних емоційних переживань суб'єкта в предметній, комунікативній діяльності, спрямованих на суспільно значуще особистісне самовизначення та інтелектуально-моральний розвиток;
- моніторинг змін індивідуальних якостей вихованців;
- створення умов для прояву суб'єктом життєвої активності вищого порядку, тобто його смислотворчості; установка на позитивний суб'єктний досвід вихованця /досвід самовизначення, досвід творчості, досвід комунікації як кооперації, установка на іншого/;
- створення "духу" університету різнопланового не директивного, неформального, морального, особистісного спілкування як специфічної форми людських відносин.

Для таких відносин характерні діалогічна доброзичливість, співтворчість викладача і студента. Подібні відносини передбачають духовну атмосферу, у якій "розлиті" смисло-життєві цінності, які в свою чергу вимагають розумності "вибору" як вільної діяльності студента. Тут має бути також наявним його просування в своєму розвитку і саморозвитку; поєднання розумного утилітаризму і морально-духовних устремлінь;

- утвердження позиції студента як рівноправного учасника педагогічного процесу; як наслідок – виникнення неформального, доброзичливого мікроклімату в педагогічній спільності, інтерес викладачів до освоєння гуманістичних технологій, в основі яких здійснення "єдності життя і виховання особистості".

Ефективність гуманістичного виховання й розвитку студентів-іноземців підвищується якщо:

- впроваджується цілісний підхід до використання гуманістичних цінностей як засобу виховання і розвитку студентів; - якщо відбудеться систематизація і

структурування змісту програм виховання гуманістичних цінностей студентів, що базується на засадах гуманістичної етики; – якщо виховний процес здійснюється в широкому контексті духовної культури вищої школи; – якщо особистісно орієнтована технологія сприяє реалізації психологічного механізму формування цінностей гуманістичної моралі громадянського суспільства; – якщо наукоємний процес взаємодії викладачів і студентів спрямований на розвиток гуманістичної моральності особистості; - забезпечується створення педагогічно доцільних моральних ситуацій, які б враховували потреби, відчуття, уявлення, емоції, мотиви, здібності дітей, їх реальне життя; стимулюється суб'єктивна позиція вихованця від мети до підсумків; - якщо виховується ціннісно-оцінювальне ставлення до Батьківщини, до світу, до людини, до самого себе; - якщо студенти беруть активну участь у відродженні національних цінностей України в діяльності, спрямованій на гуманізацію суспільства.

Отже, однією із головних умов виховання гуманістичних цінностей студентів-іноземців є створення атмосфери творчого вибору і самовдосконалення; орієнтація на добро, обов'язок та совість як базові категорії моралі громадянського суспільства. Процес виховання повинен будуватися на основі суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача і студентів та особистісному підході до них.

1. *Виноградова В.* Проблеми соціалізації студентської молоді.// Соціальна психологія. — 2007, спец.випуск; 2. Проект програми навчальної дисципліни «Духовний розвиток особистості». Рукопис; 3. *Фромм Э.* Гуманистический психоанализ. — С.-П.: Юпитер. — 2002; 4. *Роджерс К.Р.* Взгляд на психотерапию. Становление человека. — М.: Прогресс. - 2001.

Олена Марусенко, Інна Походько, Яна Куліш, Яна Шкарупа
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

ВИВЧЕННЯ ЦІННІСНИХ ПРІОРИТЕТІВ ТА СТАНУ ДУХОВНОГО ЗДОРОВ'Я СУЧАСНОГО СТУДЕНСТВА

Метою дослідження було виявлення головних тенденцій в молодіжному середовищі по відношенню до духовної сфери життя суспільства, ціннісних пріоритетів студентської молоді та вивчення рівня її духовного здоров'я. Встановлено, що в більшості випадків серед студентської молоді переважає прагнення до духовних ідеалів життя, а показники духовного здоров'я сягають достатнього рівню. Проте, існують певні проблемні зони, зокрема, у частині емпатичності особистості до людей похилого віку, що й може бути предметом подальших досліджень з ціллю винаходу оптимальних шляхів гармонізації духовного розвитку особистості.

Проблема розвитку духовного світу сучасної студентської молоді, формування духовної культури та збереження духовного здоров'я набуває